

VÝBĚHY PRO ZVÍŘATA

Neuschönau

Pracovní list

K areálu pro zvířata

Zakroužkuj správné podtržené výrazy.

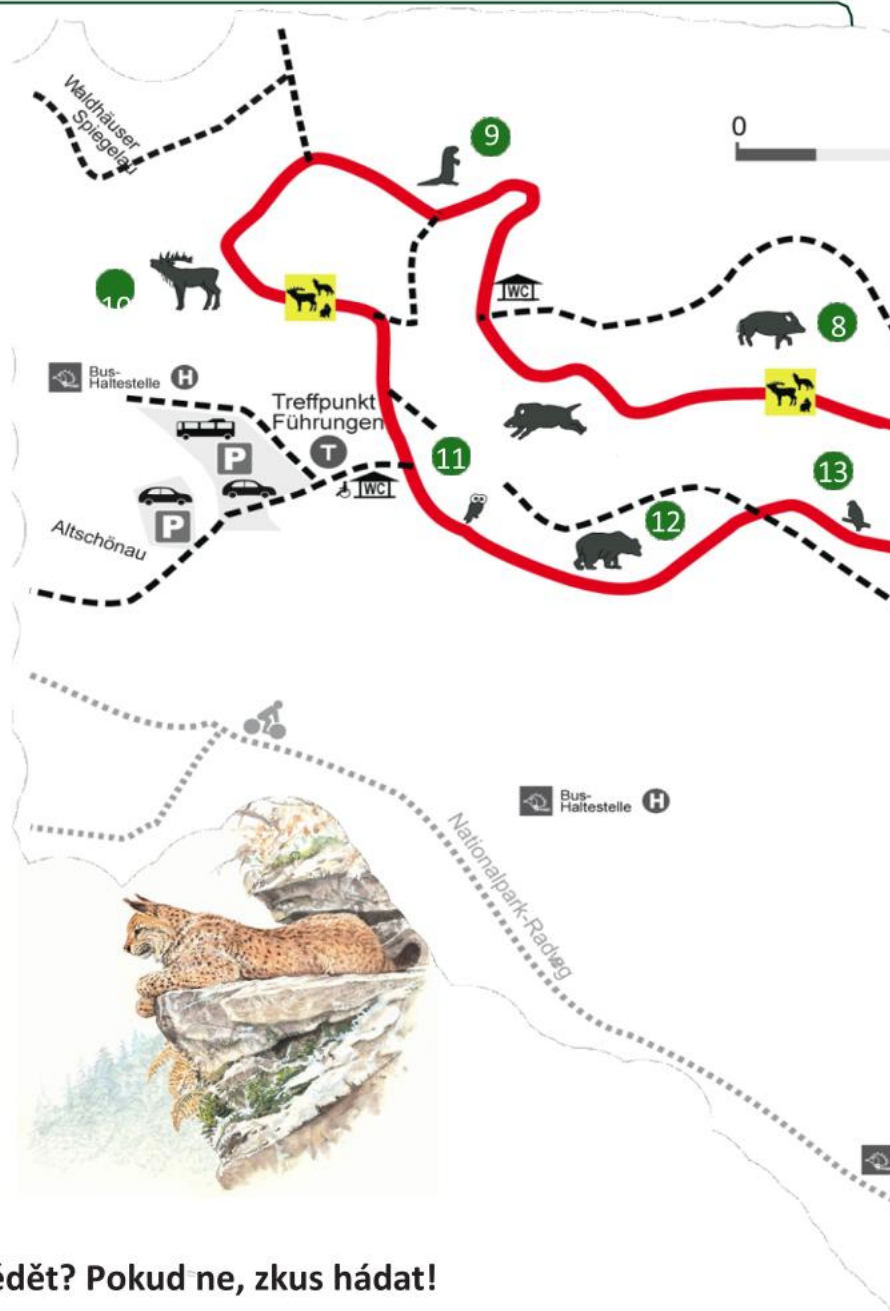
V Národním parku Bavorský les se nacházejí dva / tři volné výběhy pro zvířata. Žijí v nich exotické druhy / typická divoká zvířata, která jsou nebo byla v Bavorském lese domovem. Ve volném výběhu u centra národního parku Lusen lze na ploše přibližně 80 / 250 hektarů pozorovat asi 20 / 40 druhů savců a ptáků. Zvířata zde žijí v prostorných výbězích a voliérách, proto je často třeba mít trochu trpělivosti / pískat zcela tiše, aby bylo možné zvířata spatřit. Abychom zvířata nerušili ani neohrožovali, nesmí se do výběhů házet odpadky a je třeba se chovat tiše. Filozofií, která stojí za smyslem a účelem volných výběhů, je: chráníme jen to, co vypadá hezky / co známe. Výběhy se velmi dobře hodí k seznámení se s jednostrannou / rozmanitou faunou Šumavy.

Do rámečku si запиš všechna zvířata, která se ti v areálu podařilo spatřit:

PLÁN

Polož další stránku vedle tohoto listu. Poté napiš názvy příslušných druhů zvířat k správnému číslu.

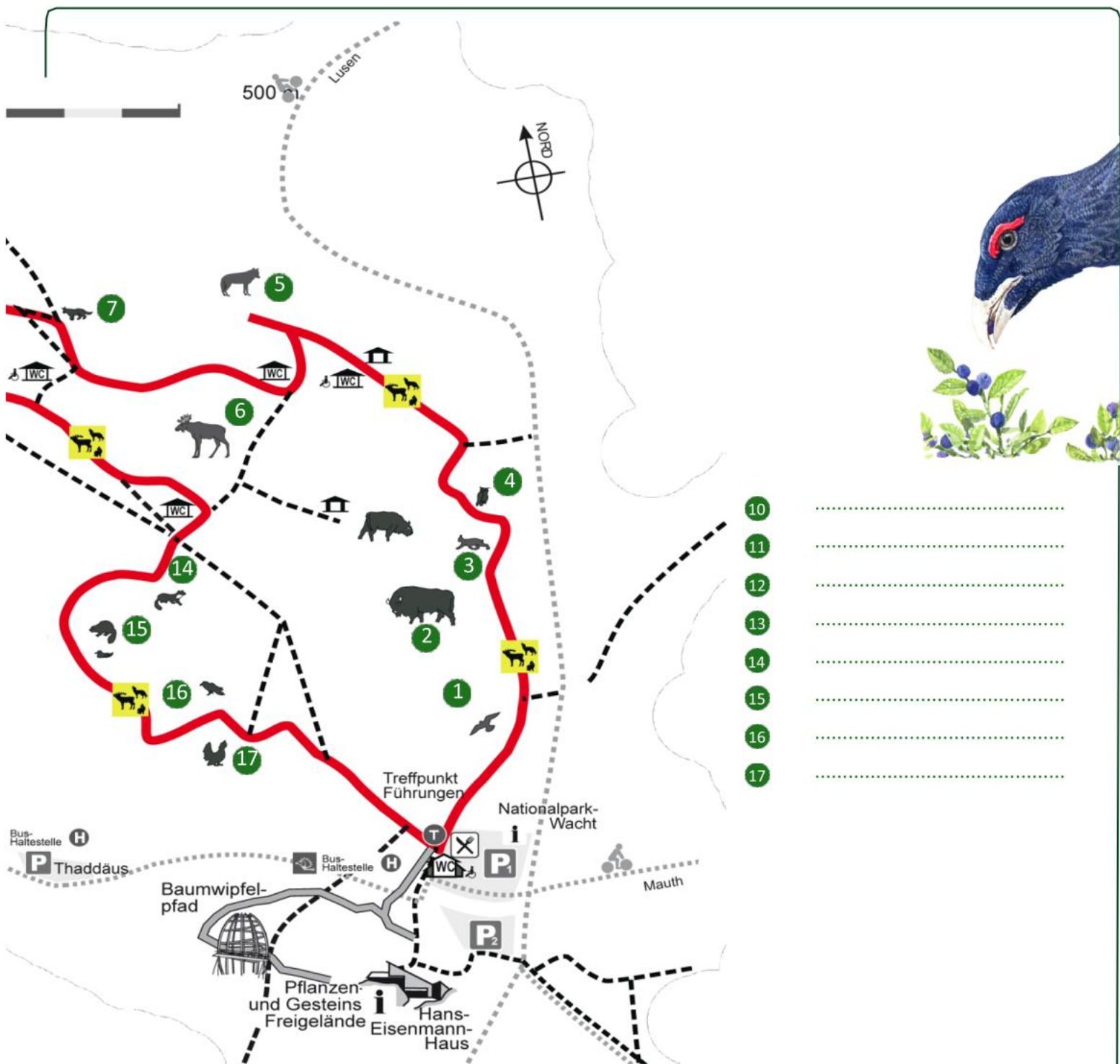
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

KDO SE STANE MILIONÁŘEM?

Dokážeš už na některé otázky odpovědět? Pokud ne, zkus hádat!

1. Která dvě zvířata jsou nejtěžší v areálu volného výběhu? .....
2. U jakého druhu zvířat se samice a samci velmi liší vzhledem? .....
3. Které zvíře má nejhustší srst? .....
4. Které zvíře má nejvyšší průměrnou délku života? .....
5. Uveď 3 vegetariány, kteří žijí v areálu pro volně žijící zvířata: .....
6. Uveď 2 všežravce: .....
7. Uveď 2 noční a 2 denní živočichy: .....
8. Uveď 2 samotářské živočichy: .....
9. Které zvíře v areálu pro volný výběh dokáže z místa skočit nejdál? .....
10. Jaké zvuky zvířat lze v noci v areálu slyšet? .....

MOJE OBLÍBENÉ ZVÍŘE

Nakresli sem zvíře, které se ti v areálu s volně žijícími zvířaty líbí nejvíc.

TETŘEV

1. Znáš rozdíly mezi samcem a samicí tetřeva?

Vybarvi je správně a popiš, proč vypadají tak odlišně.

Tetřeví slepička vypadá tak, aby mohla .....

.....

.....

Tetřev hlušeček vypadá tak, protože

.....

.....

.....

Tyto pojmy ti mohou pomoci:

maskování – páření – námluvy – období hnízdění – ...

2. Životní prostředí tetřeva hlušečka: Doplň pojmy do mezer.

velmi vysoké

kurovitý pták

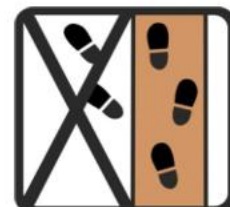
strukturované

jádrové zóně

přirozené

povinnost používat cesty

náchylných k rušení

Největší ..... v Evropě má ..... nároky na svůj životní prostor. Potřebuje velmi velké souvislé a dostatečně ..... plochy. Zvláště vhodné jsou lesy bohaté na jehličnany, světlé a ..... lesy. V ..... národního parku platí ..... . Nesmí se opouštět značené cesty. To slouží také k ochraně tetřevů .....

3. Čím se živí tetřev hlušeček? Zaškrtni.

Věděl jsi,

že tetřev hlušeček polyká také oblázky, které drtí potravu v žaludku a pomáhají při trávení?

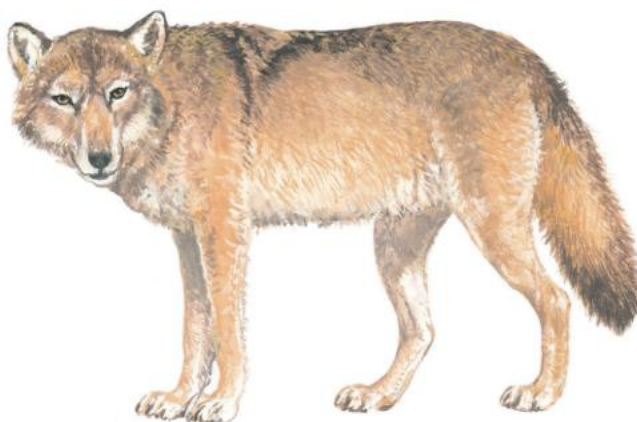

VLK

1. Tělesná stavba: Jaké vnější rozdíly existují mezi vlkem a psem (např. velikost, tělesná stavba, zbarvení srsti, ...)?

Vlk:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Pes:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

2. Sociální vazby: Doplň slova do příslušných mezer.

Potrava – štěňata – smečka – mladí vlci – rodiče – území – potomci – nejvyšší v hierarchii

Vlci žijí ve ..... . To se skládá z obou ..... a ..... posledních dvou let. Po 10–22 měsících ..... většinou opouštějí smečku. Každá smečka si nárokuje vlastní ....., které brání před ostatními vlky. Velikost teritorií závisí především na dostupné ..... Ve smečce se rozmnožují pouze ..... zvířata. Po 9 týdnech březosti se v doupěti narodí 3–6 slepých .....

Žijí vlci zde v areálu pro volně žijící zvířata stejně jako v přírodě?

.....

3. Jak vlci komunikují? Najdi 3 nadřazené pojmy v rámečcích. Poté označ vpravo a dole příslušné formy komunikace a jejich funkci barvou odpovídajícího nadřazeného pojmu z rámečku.

verbálně

řeč těla

značkování teritoria

oční kontakt

kňučení

poloha uší

tělesné výměšky

vrčení

vytí

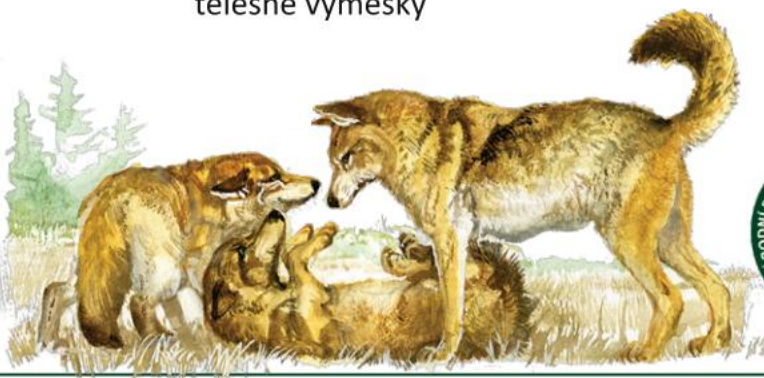
moč

držení ocasu

Vykřikování

držení těla

Uklidnění
 Dominance
 Výzva ke hře
 Shromáždění k lovu
 Ochrana před jinou smečkou
 Páření

DIVOKÉ PRASE

1. Vyřeš číselnou hádanku a zapiš své výsledky do profilu.

Každé číslo bylo nahrazeno kruhem určité barvy. Najdi příslušná čísla.

●

 +

●

 = 1

●

 +

●

 = ●

●

 +

●

 +

●

 = ●

●

 +

●

 = ●

Délka divočáka = ●, ●, ● m - ●, ●, ● m

Hmotnost po 2 letech = až ● ● kg

Věk divočáka v přírodě = až ● ● let

Hmotnost těžších samců = dokonce přes ● ●, ● kg

2. Označ, která tvrzení jsou správná a která nesprávná.

Tvrzení	správně	nesprávně
Divočáci jsou sudokopytníci.		
Samci divokých prasat žijí společně se samicemi.		
Divočáci mohou při hledání potravy rozhrabat celé pole a louky.		
Po koupeli v bahně se drhnou, tedy otírají si srst o kmeny stromů.		
Divočáci jsou těžcí, a proto mohou běhat jen pomalu.		
Divočáci žijí v lesích, kde mají mnoho úkrytů.		
Divočáci jsou ohroženi vyhynutím.		
Rypák divokých prasat je velmi zranitelný.		
Divočáci mají obzvláště dobrý čich.		

3. Najdi schovaná selátka a vybarvi si celý obrázek.

3. Napiš, proč se divoká prasata ráda koupou (kaliští) v bahně.

RYS EVROPSKÝ

1. Spojte pojmy s kresbou a zamyslete se, jakou funkci mají jednotlivé části těla.

Maskování

Lov

Ochrana

vousky

štetinové uši

zimní srst

velké tlapky

oči

individuální vzor srsti

Věděl jsi,
že rys dokáže na vzdálenost 50 metrů
zaslechnout šustění myši v trávě?

2. Lovecké chování

Rys je v_n_k_jí_í lovec. Díky svému s_uch_ a zr_k_ zaznamená kořist z velké vzdálenosti. Opatrně se k ní přikrade, vrhne se na ni a drží ji svými ostrými _ráp_, aby ji p_k usmrtil jedním ú_er_m. Nesní vše najednou, ale svou kořist s_o_á a vrátí se pro ni později.

Víš, čím se rys živí? .....

Rys potřebuje denně asi **1,5 kg** masa. Srnec váží asi **21 kg**. Rys však nejí kosti, vnitřnosti, srst a hlavu (**6 kg**). Jak dlouho se může srncem živit?

3. Jak pracuje výzkumník rysů? Doplň pojmy do mezer.

trasy pohybu – vysílací obojky – jedince – fotopasti – vzorů srsti – rysové – revíry

Výzkumníci rysů chtějí vědět, kde ..... pobývají, jak velká jsou jejich teritoria a jaké migrační trasy využívají. K tomu se používají..... v lese, které se automaticky

spustí, když kolem projde zvíře. Na základě individuálních ..... rysů lze

pomocí fotografií určit..... . Dále existují .....

....., pomocí kterých lze lokalizovat polohu

a .....rysa. To je důležité, protože ryši překonávají velmi dlouhé vzdálenosti a mají velmi velké .....

BOBR

1. Vyplň mezery, ve kterých jsou popsány tělesné znaky bobra a jejich funkce.

..... jsou chráněny průhlednou blánou, takže bobra vidí i pod .....

Hnědě..... srst bobra je velmi hustá a chrání před .....

..... jsou ostré jako nůž, dorůstají a neotupují se. Potřebuje je, aby .....

Jeho ..... je široký, zploštělý, kožovitý a nazývá se .....

Na ..... mají bobři ..... mezi prsty, aby mohli .....

Věděl jsi,

že bobra na cm^2 má až 23 000 chlupů, zatímco my lidé máme na hlavě asi 200–600 chlupů na cm^2 ?

2. Kvíz o bobrech: zaškrtni správné odpovědi.

1. Jak dlouho dokáže bobra zadržet dech v případě nebezpečí?

- 10 min (DA)
- 20 min (KA)
- 30 min (LE)

2. Jak se bobra orientuje pod vodou?

- pomocí vousek (S)
- pomocí ultrazvuku (U)
- pomocí své lopatky (D)

3. Bobři kácí stromy především ...

- aby strom snědli (FU)
- jako stavební materiál (TO)
- aby si naostřili zuby (HE)

4. Bobra...

- upadá do zimního spánku (SM)
- upadá do zimní strnulosti (DO)
- je v zimě vzhůru (RE)

5. Bobři jsou...

- masožravci (H)
- býložravci (U)
- všežravci (F)

6. Bobři jsou...

- denní (R)
- noční (M)
- vždy aktivní (D)

Řešení ti prozradí název silně páchnoucího sekretu, který bobra produkuje a používá k péči o srst a značkování teritoria _____!

3. Životní prostředí: Kde bobra žije a co potřebuje k životu?

Následující pojmy ti mohou pomoci: **bobří nora – hráz – voda – přehrazení – dřevo – úkryt**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

SOVY ŠUMAVSKÉHO LESA

1. Najdeš všech 6 druhů sov, které jsou zde schované?

R	S	G	E	N	K	A	L	O	U	S	U	Š	A	T	Ý	B	U	S
V	Ý	R	V	E	L	K	Ý	I	C	H	T	S	K	A	U	K	O	Ý
I	D	A	K	P	U	Š	T	Í	K	O	B	E	C	N	Ý	C	C	C
W	A	L	D	O	H	R	E	U	L	E	S	N	F	T	U	R	O	R
C	H	D	E	R	S	E	P	A	G	L	I	M	E	G	H	A	L	O
P	U	Š	T	Í	K	B	Ě	L	A	V	Ý	K	A	U	Z	U	U	U
E	I	A	P	N	S	F	E	A	K	R	I	O	G	L	S	S	H	S
R	A	U	K	U	L	Í	Š	E	K	N	E	J	M	E	N	Š	Í	N
H	F	Z	D	L	A	Z	P	I	F	O	R	M	S	Z	L	Ý	A	Ý

2. Kdo jsem? Spoj texty s odpovídajícími obrázky a pojmy.

S velikostí maximálně 19 cm jsem nejmenší sova v Evropě. Jsem aktivní ve dne a za soumraku. K hnízdění potřebuji opuštěné dutiny po datlech s malým vletovým otvorem.

Měřím 35 až 40 cm a mám prodloužené peří na hlavě, které vypadá jako uši. Mám rád otevřenou krajinu a hnízdím v opuštěných hnízdech krkavcovitých ptáků.

Jsem středně velká a žiji v lesích, parcích a zahradách. Mám kulatou hlavu a tmavé oči. K hnízdění využívám dutiny stromů, ale také podkroví starých budov.

S rozpětím křídel až 1,25 m jsem druhou největší lesní sovou v Německu. K hnízdění potřebuji rozpadlé, ulomené pařezy.

Jsem asi 25 cm velká, mám zářivě žluté oči a nezaměnitelný hlas. Jsem noční pták a živím se hlavně hlodavci. Hnízdím v opuštěných dutinách po datlech.

kalous ušatý

puštík obecný

puštík bělavý

kulíšek nejmenší

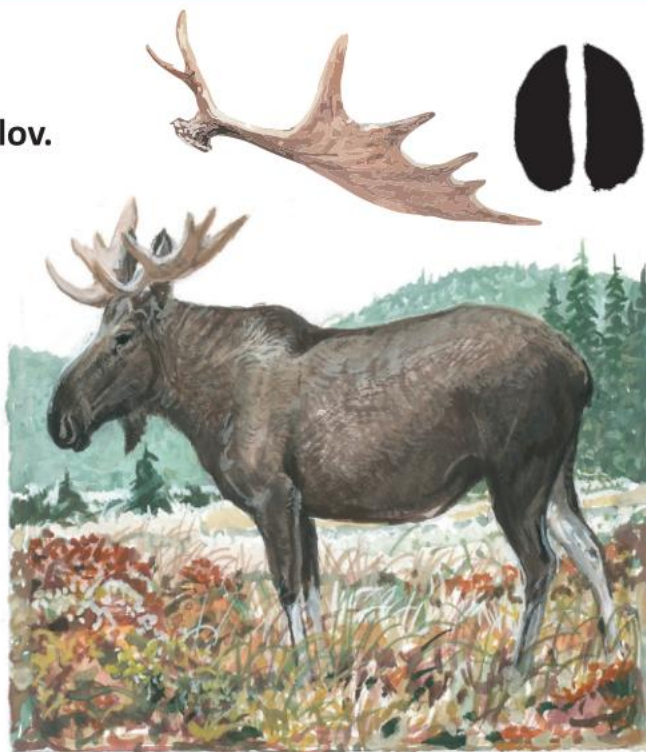
sýc rousný

Los

1. Zakroužkujte správné výrazy z podtržených slov.

S délkou až 3/4 metru, výškou v kohoutku asi 1/2 metru a hmotností až 500/800 kilogramů jsou losi největším druhem jelenovitých/oslovitých na světě. Samci se nazývají býci/kudry a mají parohy s rozpětím až 0,70/1,40 metru. Dalšími charakteristickými znaky jsou lalok/chapadlové chlupy, široký a přepislý spodní/horní ret a velká široká roztažitelná kopyta pro pohyb v suchém/mokrém, bažinatém terénu.

2. Čím se los živí? Zakroužkuj správnou potravu a doplň prázdná políčka.

Věděl jsi,

že losi jsou býložravci? V létě snědí až 50 kilogramů denně, aby si vytvořili tukové zásoby na zimu.

Víš, proč stromy kolem výběhu losů vypadají tak podivně?

3. Dokresli k losům prostředí, kde žijí.

EVROPSKÝ HNĚDÝ MEDVĚD

1. Dopln profil evropského medvěda hnědého.

Popis

Srst: .....

Velikost: .....

Hmotnost: .....

Zvláštnosti: .....

.....

.....

2. V přírodě se medvědi živí velmi rozmanitou stravou: Popiš kruhový diagram a do rámečku napiš příklady.

Druh potravy obecně

25 % tvoří

75 % tvoří

.....

.....

Mezi těchto 25 % patří: .....

.....

Mezi 75 % patří: .....

.....

Medvědi tráví velkou část svého života hledáním potravy. Za tímto účelem se potulují po svých pevně vymezených revírech a denně ujdou mnoho kilometrů. Víš, proč medvědi jedí tolik, zejména v létě?

.....

.....

.....

.....

3. Co dělají medvědi v zimě?

V přírodě medvědi upadají .....
..... K přežití potřebují hodně .....
.....

Je tomu tak i u medvědů v přírodním areálu?

.....

.....

4. Vyřeš medvědí kvíz. Správných odpovědí může být i více.

1. Medvědi jsou

- dobří ... plavci
- horolezci
- potápěči

2. Medvědice porodí ...

- 1 mládě
- 2–3 mláďata
- 3–5 mláďat

... v jednom vrhu.

3. Mláďata zůstávají ...

- 0,5–1,0 roku
- 1,5–2,5 roku
- 3–4,5 roku

... u své matky.

4. Medvědi jsou ...

- plaší samotáři
- společenští živočichové
- žijí ve smeškách

5. Jejich přirozeným prostředím jsou ...

- rašeliniště
- stepi
- lesy

VYDRA

1. Vyplň profil vydry říční.

Délka: .....cm

Hmotnost: .....kg

Max. věk: .....let

Srst: .....

Tělo: .....

.....

Věděl jsi,

že vydra má nejhustší srst ze všech domácích divokých zvířat?

2. Vyber slova, která popisují vhodné prostředí pro vydru .

Jezera – vrchovištní rašeliniště – kalná voda – hluboké řeky – břehy s řídkou vegetací – bohaté na ryby – mělké řeky – moře – čistá voda – chudé na ryby – břehy s hustou vegetací – les – potoky – prameny

Na 1 cm², tedy přibližně na ploše nehtu, roste u vydry až 70 000 chlupů. U člověka je to naopak, na hlavě má 200–600 chlupů na cm².

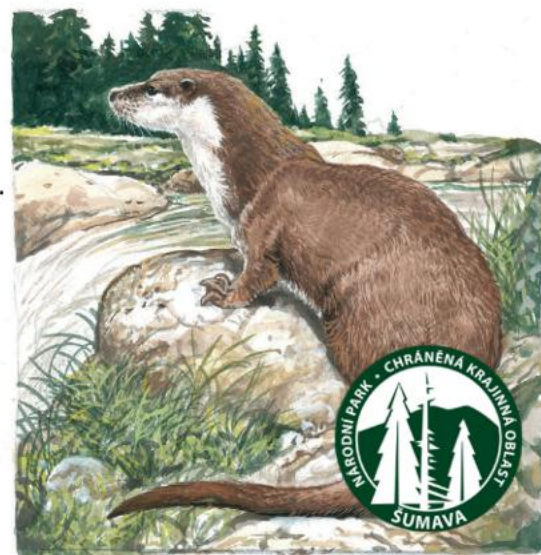
3. Kvíz o vydře: Zaškrtni správné odpovědi.

1. Vydry jsou .... • denní (LE) • noční (RO) • aktivní ve dne i v noci (LA)	2. Čím jsou zvířata starší, tím ... • bělejší je jejich hrdlo (S) • světlejší je celá srst (E) • tmavší je tlama (I)	3. Tento druh byl téměř vyhuben kvůli... • srsti odolné proti chladu (I) lovu • ryb (S) • pověr (M)
4. Jeho nora se nachází .... • zcela pod vodou (LU) • nad vodou (FA) • většinou pod vodou (CO)	5. Kromě ryb se živí... • žáby, hmyz, mlži (VI) • řasy a tráva (AS) • malí ptáci (SE)	6. Více než 10 % bdělého času tráví ... • získáváním potravy (KO) • k péči o srst (TÍ) • k opalování (NÁ)

Řešení (písmenka) ti prozradí, do které čeledi patří vydra: _____ !

4. Doplně text

Vydry jsou přizpůsobeny životu ve od a kolem í. Mají p_o_a blány, mohou se rychle pohybovat i mimo vodu. Jsou to dobří l_v_i a plavci. Silný c_s slouží jako kormidlo a pomocí v_us_ů mohou vydry vyhledávat svou p_r_vu i v kalné vodě.

Vydáno centry environmentálního vzdělávání Správy Národního parku Šumava

Ilustrace: MVDr. Pavel Procházka

Fotografie: Archiv Správy národního parku Bavorský les, Archiv Správy národního parku Šumava

Redaktorka: Pauline Riegel, Martina Kučerová